

# Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за насърчаване на доброволчеството

## Информация

**Откриване / Приключване:** 08.04.2024 г. - 09.05.2024 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #8703-K

**Област на политика:** Младежка политика

**Тип консултация:** Акт на Министерския съвет

**Вносител:** Министерство на младежта и спорта

**Тип носител:** Национално

---

Целта на Законопроекта за насърчаване на доброволчеството е създаване на благоприятна среда за насърчаване развитието на доброволческите дейности според актуалните национални нужди и в съответствие с правилата, стандартите и най-добрите практики в Европейския съюз (ЕС) и отделните държави членки. Приемането на предложената правна уредба ще доведе до предприемане на мерки на национално ниво, които в оптимална степен да разрешат дефинираните проблеми в действащата стратегическа, правна и институционална рамка в областта на доброволчеството.

Доброволчеството е израз на свободата на хората да се обединяват около каузи и да решават обществено значими проблеми. Като такова то се развива спонтанно, инцидентно или организирано, според желанието на доброволстващите и според нуждите на онези, които се ползват от доброволческите дейности.

Предложеният проект на Закон за насърчаване на доброволчеството отразява съвременната динамика на обществените отношения, възникващи при доброволческите дейности, така че доброволческите дейности да бъдат стимулирани при зачитане на определени принципи и стандарти, без да се създават ненужни пречки и трудности за развитието им.

Разработеният законопроект в максимална степен се стреми да отговори на духа на свободата за включване в доброволчески дейности и едновременно с това да създаде ясни изисквания за защита правата и интересите на участващите в и на засегнатите от тези дейности.

След въвеждане на основните дефиниции за доброволческа дейност, видовете доброволчество и определенията за основните участници във взаимоотношенията при реализиране на доброволческите дейности, са подробно разписани съответно ценностите и принципите, които следва да бъдат основополагащи и спазвани при доброволчеството, и правата и задълженията на доброволците и организаторите

на доброволческите дейности.

Новост, в сравнение с предходно предлагани законови уредби на доброволчеството, е реализирането на принципа на приобщаващото доброволчество чрез въвеждането на задължение за организаторите на доброволческите дейности да създават ефективна процедура за подбор на доброволци, която да позволява включването на различни групи доброволци и да насърчава доброволчеството от социално изключени групи.

В глава Пета от предложения законопроект са уредени още случаите на носене на отговорност за причинени вреди от страна на доброволците и организаторите на доброволчески дейности, покриването на разходи на доброволците, направени във връзка с доброволческата дейност и уговорени между тях и организаторите на доброволческите дейности, сключването на писмен договор за доброволчество и издаването на удостоверителни документи за участието в доброволческата дейност от името на организатора на същата.

В Глава втора от законопроекта се полагат основите за създаването на ясна и последователна държавна политика за насърчаване на доброволчеството. Доколкото доброволчеството е една от най-ярките форми на гражданска активност, държавната политика за неговото насърчаване и разгръщане е част от политиките за подкрепа на развитието на гражданското общество. Следвайки принципната политика за оптимизиране на администрацията, на множеството консултативни органи и различните стратегически документи, законопроектът предлага визията за държавната политика в областта на доброволчеството да бъде очертана, планирана, изпълнявана и оценявана като част от общата Стратегия за развитие на гражданските организации, а по отношение спецификите на младежкото доброволчество – като част от Националната стратегия за младежта.

Предложен е набор от насърчителни мерки, които да гарантират целенасоченото и аргументирано провеждане на държавната политика в областта на доброволчеството.

На първо място, това е осигуряването на периодично и систематично събиране и обработване на данни относно броя организирани и неорганизиран доброволци, на броя организатори на доброволчески дейности и на въздействието на доброволчеството върху различните обществени сфери, включително върху икономиката на страната. Към момента институционално не се провеждат и не се подпомагат подобни проучвания, без които не може да бъде оценено значението на доброволчеството върху личността, отделните общности и обществото като цяло, както и не би могла обосновано и ефективно да бъде надградена държавната политика за насърчаване на доброволчеството в бъдеще.

На второ място, това е насочване на финансова подкрепа за създаването на подходящи условия или на т. нар. инфраструктура за организиране на доброволчески дейности. Чрез механизъм за финансиране на доброволчески инициативи, достъпен за организаторите на доброволчески дейности, на практика,

ще бъде дадена възможност на организациите не само да популяризират по-добре различните доброволчески акции и да привличат и обучават повече хора да доброволстват. Те ще могат да осигуряват и по-високо ниво на защита на доброволците, каквото законопроектът изисква в определени случаи, да обезпечават разходите за извършване на доброволческата дейност, и да бъдат по-устойчиви в дейността си в полза на обществото. Именно организациите, които набират, обучават и работят с доброволци са т.нар. жива инфраструктура на доброволчеството, в която държавата следва не само да инвестира ресурси, но и с която да си партнира с оглед изграждане и реализиране на дългосрочната визия на страната за насърчаване на доброволчеството.

Тъй като насърчаването на доброволчеството е хоризонтална политика и тя не попада в ресора само на едно министерство, законопроектът предлага Министерски съвет да реализира държавната политика в областта на доброволчеството, като бъде подпомаган от Съвета за развитие на гражданското общество. Съгласно чл. 4, ал. 3 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел Съветът за развитие на гражданското общество към Министерския съвет, с председател заместник министър-председателя, отговорен за изпълнението на Стратегията за развитието на гражданските организации, разработва и провежда политиките за подкрепа на развитието на гражданското общество, каквато е политиката за насърчаване на доброволчеството.

#### Отговорна институция

#### Отговорна институция

##### Министерство на младежта и спорта

Адрес: София, София - 1040, бул. Васил Левски № 75  
Електронна поща: anticorruption@mpes.government.bg

#### Документи

##### Пакет основни документи:

---

##### Консултационен документ:

---

##### Справка становища:

---

#### Коментари

**Автор:** Елисавета Новакова (15.04.2024 13:26)

Доброволчеството като вид пърформанс

Моля да разграничите смислените доброволчески дейности от практики за привличане на "доброволци" в акции с цел пърформанс, демонстрация, правене на снимков материал, реклама, итн

Моля по някакъв начин да бъде ограничено подстрекаването на добронамерени граждани да участват като доброволци например в боядисване на ръждиви катерушки с цел естетическо прикриване на ръждата и в други подобни съпътстващи и или безсмислени акции, които много често са част от друго събитие и се използват за привличането на публика/консуматори, или дори за раздаване и оттървяване от непласирана стока/стока с изтичащ срок на годност/стока без търговски вид.

Организаторите може би трябва да се задължават след време да проверяват "ефекта" от дейността на доброволците. Например ако доброволци са засяли дръвчета и нито едно не се е хванало, организаторът да докладва данните, но и САМ да анализира причините за (не)постигнатите цели - например ако се прави "опит" дръвчета от разсадник на 1800 м надморска височина да се засадят на 400 м надморска височина на южен склон?! Понякога поставените "цели" са обречени предварително на провал и дори няма нужда да се изчаква проверка след време...

**Автор:** Елисавета Новакова (15.04.2024 12:52)

Доброволчеството като алтернатива за заетост на граждански договор

Организаторът на доброволческа дейност трябва да информира доброволците и обществеността защо работи с доброволци и подсигурява парични награди от трети лица чл. 17. (2) т.8, а не наема дългосрочно или краткосрочно "доброволциТЕ" на граждански или трудов договор.

В чл. 2. са предвидени насърчителни мерки, НО от законът не се подразбира как ще се случи това. В задълженията на организатора на доброволческата дейност не са влючени клаузи, така че да се гарантира създаването на механизъм за финансова подкрепа (изключвам платения отпуск от страна на работодателя) и най-вече за събиране на данни и анализа им, за условия за наблюдение и оценка на състоянието в областта на доброволчеството. Какви точно данни за орнаизаторите и участниците искате да събирате и анализирате?! Тези данни трябва оранизаторът да бъде задължен да обработи и да предостави на разположение?!

Организаторите трябва да разписват механизъм за подбор на доброволци, но може би трябва да се задължи и да прави оценка на ситуацията и доказва нуждата или да обоснове избора да работи с доброволци, а не с наеми работници - спестяване на разходи за трудова заетост, застраховки итн, възможност за наемане на работа на трети лица по трудов или граждански договор. Хубаво е оранизаторите да

информират доброволците как финансират компенсациите по чл. 17. (2) и кои са "спонсорите".

**Автор:** Елисавета Новакова (13.04.2024 13:22)

финансова изгода

#### **Чл. 22. (1)**

б. да не приема или търси от свое име или от името на други лица финансова изгода при / **ПО ВРЕМЕ НА И ЗА** извършването на доброволческа дейност;

Тук се има предвид, че доброволците не могат да оперират с пари ли?! Моля да го формулирате в прав текст. Организаторът САМ отговаря за финансирането на разходи по **чл. 24. (1) 5.**

**Автор:** Елисавета Новакова (13.04.2024 13:03)

обучение извън училищната система според чл. 17. (2) 5.

Тук бих написала образователната система вместо училищната, тъй като освен ученици и студенти могат да участват като доброволци.

Как организаторът ще се информира какви обучения се или са се предлагали по време на образоването/обучението в училище/университета на съответния доброволец?! МОН трябва да предостави документ за обучение на доброволеца ли?! Ако доброволецът се обучава в училище по английски език, може ли организаторът да заплати курс по английски език на кандидат-доброволеца или трябва да си потърси доброволец със сертификат за познания по английски език по време на подбора по **чл. 23. (2)?**

Вместо (в рамките на и) извън училищната система в чл. 17. (2) 5. може да се разграничи между индивидуално и групово обучение за всички или част от доброволците. Ако група от кандидат-доброволци отидат на курс при БЧК или се направи кратко групово тематично обучение на лексика на английски е едно, а да се плати цял индивидуален курс C1 е нещо друго... Нека са позволени парични компенсации за участия в обучения с група от доброволци и или кандидат-доброволци, но не и индивидуални, макар и групови, ако групата не от кандидат-доброволци а от външни трети лица.

**Автор:** Елисавета Новакова (13.04.2024 12:36)

Принцип на безвъзмездност

#### **Чл. 17. (2)**

Ако участникът взема платен отпуск по чл. 157, ал. 1 т. 8 или чл. 62, ал. 1 т. 9, то той получава възнаграждение от своя работодател.

Това за парична награда според "8. парични награди и други награди за доброволчество, които не са предоставени от организатора на доброволческата дейност;" ли трябва да се разбира?! Ако не, би трябвало изрично да се спомене, както и да се добави че доброволец, който получава финансова облага от страна на своя работодател, трябва изрично да информира организатора на доброволческите дейности за това ( нова точка под задължения на доброволеца в **чл. 22. )**

Организаторът на доброволческите дейности трябва да избягва двойно заплащане на труда и допълнителни награди по точка 8. да се дават на доброволци в платен отпуск само за специални заслуги итн ( нова точка под задължения на организатора в **чл. 24. )**

**Автор:** Елисавета Новакова (13.04.2024 12:24)

Чл. 24. (1) Задължения и отговорност на организатора

Ако организаторът е поел отговорност за изхранването на доброволците, то той трябва предварително да се информира за хранителния режим и здравословното състояние на участниците, в това число алергии, непоносимост към храни, и да им подсигури здравословна храна. Ако храната се приготвя на място от самите участници, то те трябва да бъдат инструктирани относно хигиената и начина на приготвяне на храна.

**Автор:** Елисавета Новакова (13.04.2024 12:14)

Организатор на доброволческа дейност

**Чл. 8.**

**(2)** Организатор на доброволческа дейност, в която имат право да се включат И деца, трябва да изготви така наречената Child Safeguarding Policy и да разпредели отговорностите между ръководството и отговорниците за децата. Законният представител на детето трябва да бъде информиран за съдържанието на горния документ.

**Автор:** Елисавета Новакова (12.04.2024 20:30)

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Кодекса на труда

Отпуск за изпълнение на граждански, обществени и други задължения

(1)

„8. За участие в доброволческа дейност – “

- 2 работни дни за неквалифициран труд

- плус например 4 работни дни за квалифициран труд според длъжностната характеристика

(3)

4. по ? 8

минимално възнаграждение, АКО доброволният труд на служителя е неквалифициран труд

според предвиденото в колективния договор или по споразумение, АКО доброволният труд на служителя е квалифициран труд и съответства на дейностите според длъжностната му характеристика

Аналогични промени в Закона за държавния служител

**§4.** В Закона за младежта се правят следните изменения и допълнения

1. Чл. 35

и без получаване на възнаграждение ОТ СТРАНА НА ОРГАНИЗАТОРА НА ДОБРОВОЛЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ (парични наградки от трети страни са разрешени)

**Автор:** Елисавета Новакова (12.04.2024 20:06)

Прекратяване на договор за доброволчество

**Чл. 27.** Договорът за доброволчество се прекратява:

**9. АКО ДОБРОВОЛЕЦЪТ ?? ?????? ?????????????? ?? ?? Чл. 22., ? ???? ?????? ?????? ??? ?????? ?? ????? ??? ??? ?? ????? ?? ?????? ???? ?????????? ?????? ??? ?????????????? ?? ?????????????? ??????? (?? ?? 22. (1) 6.)**

**10. АКО организаторът на доброволческа дейност не спазва задължения и отговорностите си ?? Чл. 24.**

**Автор:** Елисавета Новакова (12.04.2024 20:00)

## ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

**Чл. 21. (1)** Доброволецът има право на:

5. подходящ инструктаж или обучение, свързани с извършването на доброволческа дейност; **И ИЛИ НА НАСТАВНИК (МЕНТОР), КОЙТО ДА МУ ОКАЗВА ПОДКРЕПА**

6. осигуряване на здравословни и безопасни условия за изпълнение на доброволческата дейност, включително необходима екипировка **И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА** във връзка с изпълнението на съответните дейности;

**Чл. 22. (1)** Доброволецът е длъжен:

2. да работи в сътрудничество и разбирателство с останалите доброволци, **НАСТАВНИЦИ (МЕНТОРИ)** и представителите на организатора на доброволческата дейност, като им съдейства и ги подпомага в съответствие с дадените му указания;

4. да участва в обучителни програми, когато това се изисква; **ДА СЛЕДВА УКАЗАНИЯТА НА СВОЯ НАСТАВНИК (МЕНТОР), КОЙТО МУ ОКАЗВА ПОДКРЕПА**

**Чл. 24. (1)** Организаторът на доброволческа дейност е длъжен да:

4. осигурява материали и консумативи **И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА** за извършване на доброволческата дейност;

## 10. ОСИГУРЯВА ОБУЧЕНИЕ, ИНСТРУКТАЖ, НАСТАВНИЧЕСКА ПРОГРАМА

**11. ИНФОРМИРА ДОБРОВОЛЦИТЕ ЗА ТЕХНИТЕ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ, В ТОВА ЧИСЛО ЗАДЪЛЖЕНИЕТО** да не приема или търси от свое име или от името на други лица финансова изгода при извършването на доброволческа дейност (от **Чл. 22. (1) 6.**)

**Автор:** Елисавета Новакова (12.04.2024 15:17)

От закон за насърчаване на доброволчеството до Закон за насърчаване на използвачеството

Моля да бъдат предвидени изрични мерки как ще се спазва на практика принципа **за забрана на експлоатация на доброволци**, макар да или въпреки че се спазват останалите принципи.

Примерни клаузи -

Доброволците би трябвало да извършват неквалифициран труд, който не изисква специфични умения и знания. Дейността трябва да може да бъде извършена САМО след кратък инструктаж. Предвидените обучения по **чл. 17. (2) т. 5 би трябвало или да се конкретизират или да се премахнат**. Ако след обучението/придобиване на квалификацията доброволците се конкурират на трудовия пазар с квалифицирана работна ръка, би трябвало техния труд да се заплати по тарифа или на минимална ставка, за да не се подбива работната цена.

АКО доброволецът е придобил на друго място знания и умения, използва свои лични инструменти и към момента на полагането на доброволен труд няма свои доходи, то трудът би трябвало да се заплати не в натура (пътни, спане, храна) и наградки по **чл. 17. (2) т.8**, а както подобава или поне на минимална ставка. В противен случай имаме скрита младежка заетост срещу краткосрочна издръжка плюс джобни във формата на "наградка" по чл. 17. (2) т. 8 и или вид експлоатация на доброволците и изкривяване на трудовия пазар.

С други думи САМО професионалисти със сертификати и на постоянна работа/с доход и техните деца би трябвало да имат право да полагат безвъзмезден доброволчески труд. Всички останали не трябва да се ограничават (дискриминират) да участват в полагането на труд, а би трябва трудът им да бъде заплатен.

Специално внимание да се обърне на младите практиканти-доброволци, които полагат специализиран, квалифициран труд, и то безвъзмездно. Това е широка практика в Западните европейски страни.

Моля назовете под **чл. 14. в кои случаи от практиката има експлоатация на доброволци и забранете тези случаи изрично в закона.**

.....

### **Видове доброволчество**

**(2)** Краткосрочно доброволчество е доброволческа дейност, която доброволецът извършва еднократно или периодично, **НО ИЛИ ПРИ РАЗЛИЧНИ ОРГАНИЗАТОРИ ИЛИ ПРИ ЕДИН ОРГАНИЗАТОР, НО С РАЗЛИЧНА ДОБРОВОЛЧЕСКА ДЕЙНОСТ.**

.....

□ □ □ □

- социална и медицинска сфера
- безопасност, сигурност, превенция
- селско стопанство
- природни бедствия и аварии
- климат, екология и прородозащита
- ...

□ □ □ □

??, 48.

(4) ????? ?? ???? ?? ???? ????????? ?? ????????? ?????????????? ????

(5) ?????????? ? ??????????? ?? ?? ?? ? ??????????? ? ?????????? ??????? ?? ???. ?? ?????????? ?????????? ?????????????????? ? ?? ?????????, ??????????????? ?? ????????????? ??????, ????? ? ?? ????? ? ?????, ?? ????? ? ?? ??, ??????????? ?? ?????.

И доброволците трябва да имат право на здравословни и безопасни условия на труд итн

## История

**Начало на обществената консултация - 08.04.2024**

**Приключване на консултацията - 09.05.2024**

**Справка за получените предложения**

Справка или съобщение.

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---